

Новости республики

Правительством Якутии утверждён порядок направления предпенсионеров на профессиональное обучение

В Якутии граждане предпенсионного возраста получили возможность бесплатно получить дополнительное профессиональное образование и пройти профессиональное обучение. Соответствующее постановление Правительства республики принято 27 марта на заседании регионального кабмина.

Согласно документу, право бесплатно учиться получают неработающие граждане, которым осталось 5 лет до достижения ими пенсионного возраста, обратившиеся в органы службы занятости населения. Также аналогичное право получают работающие предпенсионеры по заявкам работодателей, однако порядок их обучения будет рассмотрен отдельно.

Комментируя принятое постановление, председатель Правительства республики Владимир Солодов отметил, что новые механизмы поддержки предпенсионеров начнут работать уже в этом году. На поддержку занятости предпенсионеров в рамках Федерального проекта «Старшее поколение» Национального проекта «Демография» выделены федеральные средства в размере 30 млн рублей. На заседании правительства утверждён порядок оказания этой меры.

«Граждане предпенсионного возраста могут пройти обучение бесплатно, так как их обучение будет оплачено из средств бюджета. Считаю, что это крайне важно. Мы исходим из того, что обучение должно происходить в течение всей жизни. Я считаю, что большая часть взрослого населения регулярно должна проходить обучение, повышение квалификации, краткосрочные курсы. Это позволит сделать наш рынок труда более гибким, а людям – найти более востребованные и высокооплачиваемые места работы», – подчеркнул Владимир Солодов.

Срок обучения граждан предпенсионного возраста составит три месяца. Во время обучения неработающим предпенсионерам будет выплачиваться стипендия. С 2019 года планируется ежегодно обучать не менее 387 граждан предпенсионного возраста. К 2024 году обучение должны пройти 2 322 человек.

Пресс-служба Главы Республики Саха (Якутия) и Правительства Республики Саха (Якутия).

Айсен Николаев принял участие в торжественной церемонии вручения премий X Республиканского театрального фестиваля

Айсен Николаев принял участие в торжественной церемонии вручения премий X Республиканского театрального фестиваля.

В Международный день театра Глава Якутии Айсен Николаев принял участие в торжественной церемонии награждения победителей X юбилейного республиканского театрального фестиваля «Желанный берег». Церемония награждения проведена в Саха академическом театре им. П.А. Ойунского.

Глава Якутии Айсен Николаев в своем выступлении отметил, что в этом году памятная дата совпала с проведением X юбилейного республиканского фестиваля «Желанный берег» и Годом театра в Российской Федерации, объявленного решением Президента страны Владимира Путина.

«Наша республика по количеству профессиональных театров занимает лидирующую позицию среди субъектов России. Сегодня в республике имеется 11 профессиональных и 53 народных театра, что свидетельствует о том, что у нас огромное количество талантливых артистов, режиссеров, постановщиков, деятелей театрального искусства, а жители республики очень любят театр», – отметил Айсен Николаев.

Глава также выразил уверенность, что многие спектакли и постановки якутских театров будут и дальше становиться лауреатами самых престижных республиканских, российских и международных фестивалей.

Айсен Николаев отметил, что сегодня не все театры имеют достойное здание. «Но я уверен, что мы постепенно будем решать этот вопрос, в Год театра мы делаем первые шаги в части строительства новых театральных объектов», – сказал Ил Дархан, пожелав деятелям театрального искусства самых больших успехов.

Далее в рамках торжественного мероприятия Глава Якутии за особый вклад в развитие культуры, театрального искусства республики, плодотворную многолетнюю творческую деятельность вручил деятелям театрального искусства государственные награды.

После официальной части началось вручение премии X юбилейного республиканского фестиваля «Желанный берег» по девяти номинациям.

Пресс-служба Главы Республики Саха (Якутия) и Правительства Республики Саха (Якутия).

Болжойун!

ХАЛААН УУТУТТАН ЭРДЭТТЭН СЭРЭНИЭХХЭ

Сандал сааспыт барахсан чабыл күнүнэн сандааран, чэбдик салгынынан илгийэн, тийиэн кэллэ. Сотору хаар ууллан, үрэхтэр, өрүстэр сүүрдүөхтэрэ, сир-дойду уунан угуттаныа. Сааскы халаан уута ходуһалары нүөлсүттэбинэ, от өлгөмнүк үүнүөбү, уйгу-бийан дэлэйиэбэ. Итини сэргэ халаан уута дьон олорор сирин ыллабына, хоромнуу эмиэ абылган сеп.

Биһиги улууспутугар Амма өрүс сүннүгэр олорор Мырыла, Мындабаайы ону тэнэ Таатта, Түөйэ үрэхтэрин кытыыларыгар баар сорох бөһүөлктэр халаан ууттуттан эмсээлэһэрин сеп. Маныаха тахсыбыт хоромнуу оһорунууга нэһиликтэр, улуус, өрөспүүбүлүкэ салалталарыттан көмө оһоллор. Тустаах көмөнү ылыыга элбэх докумуон ирдэниллэр. Итини оһортуууга дьиз-уот докумуона, кимнээх олороллоро, төһө хоромнуу тахсыбыта чуолкай буолуохтаах. Урукку өттүгэр ити ситэ кыаллыбакка, сорохтор көмөбө тиксигэтэх түбэлтэлэрэ тахсыталаабыта.

Чурапчытаабы Ис дьыала отделын миграционной сулуустатын начаалынныыга Лена Семеновна Атаковаттан халаан уутугар

бардахха, ханнык докумуоннар наада буолалларын ыйталастыбыт. Бастаган туран, дьиз аадырыһа чуолкай буолуохтаах. Даризбинэбэ дьиз-уот тутуллан, сана уулуосалар баар буолаллар, урукку аадырыс уларыыһыта тахсар. Ити түбэлтэбэ миграционной сулууспаба чуолкай аадырыһы биллэриэхтээхит. Дьизбэ олороччулар пропискalara чуолкай буолуохтаах. Хас биридди оһо туһунан докумуоннаах, сибидизгэтибэлээх буолуохтаах. Бу үлэни нэһиликэ салалталара сүрүннэһиэхтээхтэр, контуруоллоуохтаахтар. Ити туһунан 1995 с. от ыйын 17 күнүнээби 713 №-дээх бырабыыталыстыба уурааба баар.

Көмөнү ылыыга докумуон чуолкай буолара хайаан да ирдэнэр. Көмүүтүргэ анал бырагыраамаба (база данных) киллэриллэн бэрэбизэркэлэнэр, тэнгэнэр. Урукку өттүгэр ууттан эмсээлэһэрингэ Чакыр нэһилиэгин салалтата эппиэтинэстээхтик, чуолкайдык үлэлээн, хоромнуу тахсыбыт ыаллара көмөнү бары ылбытара. Халаан ууттуттан сэрэхтээх буолууга эрдэттэн бэлэмнэниэххэ!

Бу боллуруоска 42-857 нүөмэргэ эрийэн ыйыталаһааха сеп.

Алексей СЛЕПЦОВ.

Куонкурус

“Үөрүү” үрдүк ситиһиилэрэ

Кулун тутар ыйга, үөрэнээччилэр уһун өрөбүллэрин иннинэ, оһолорго анаан араас өрөспүүбүлүкэ таһымнаах ырыа куонкурустара ыйтыллыбыттар. Ол курдук, «Бриллиантовые нотки» бэстибээлгэ «Үөрүү» оһо дьобурун сайынналар киинин иитиллээччилэрэ ситиһиилээхтик кытыннылар: «Саһарба» муода устуудьуйата (сал. Альбина Дьячкова) 2-с итиһэппэнээх лауреат, «Тэтимчээнэ» Болтонотооһу ырыа бөлөбө (сал. Мария Баина) 3-с итиһэппэнээх лауреат, «Айыл» фольклор бөлөбө (сал. Марианна Слепцова) 3-с итиһэппэнээх лауреат, Азита Собакина (сал. Любовь Макарова) 1-кы итиһэппэнээх лауреат уонна «Үрдэл» тыйаатыр куруһуоктан Ярослав Скрябин (сал. Алина Собакина) Гран-при буоллулар.

Мань таһынан ааптар, мелодист Милена Борисова ырыаларыгар «Көмүс түгэн» өрөспүүбүлүкэтээби 1-кы аһаҕас куонкуруска Любовь Макарова иитиллээччигэ, улуустаабы гимназия 6-с кылааһын үөрэнээччигэ Азита Собакина кыттан, Гран-при үрдүк аатын ылла. Мань тэнэ «Аартык» өрөспүүбүлүкэтээби ырыа күрэбэр «Сандаара» бөлөх (сал. Любовь Макарова) 3-с итиһэппэнээх лауреат, трио 1-кы итиһэппэнээх лауреат буоллулар. Бу куонкуруска оһолор толорууларын СӨ биллэр-көстөр ырыаһытара, муусукааннара Лактэс, Бүөккэ Бетүрүөл, Күннэй, Прокопий Федоров сыаналаатылар, оһон куонкурус таһымын үрдэттилэр.

Кыттыбыт оһолорго барыларыгар үрдүктэн үрдүк дабайыылары баһарабыт.

Марфа ПЕТРОВА.

2019 — Арасыыаҕа Тыйаатыр сыла

КУҮРЭН-ХААРАН ҮЛЭЛЭЭБИППИТ

Култуура үгүс түбүктээх дьаһалларын ыытары, тэрийсэри таһынан сана тэриллэбит норуодунай тыйаатырбыт үлэтигэр кыттарбыт. Олох хамнаһа суох үлэбэ уус-уран самодеятельностьнан кэлбит талааннарбыт "Норуот тыйаатырын артыыһа" дастабырыанньаны тутуат, хамнастаах үлэһит курдук буола түспүттэрэ. Бэйэ-бэйэбитин көбүлэһэн, тыйаатыр дьизтэ иккис дьизитинэн буолбута. Ханна да араас үлэлэргэ үлэлээтэллэр, туруоруллар пьесага оруолга тиксэллэриттэн наһаа үөрэллэр, сүргэлэр көтөбүллэр. Туруохтаах пьеса хара үлэтигэр барытыгар көмөлөһө сатыллылар: бутафориялары, көстүүмнэри булуу, тигии, уларсыы, уһаныы. Бэлэмнэни үлэ чааһын кэнниттэн буолара, хойутаан, тардыллан кэлбит киһини сэмэлиирбит. Бэйэ-бэйэлэрин хонтуруоллаһан, бэрээдэк, дьисциплиинэ тутуһуллар буолбута. Онон биһиз, абыайах ахсааннаах култуура үлэһиттэригэр көмөлөспүттэрин, өйөөбүттэрин иһин улаханлык махтанабыт!

И.И.Кандинский режиссердуур сылларыгар Култуура министриэстибэтин дьаһалынан биһиги тыйаатырбыт кэлэктибэ П.А.Ойуунускай аатынан Саха судаарыстыбаннай драматическай тыйаатырын сценатыгар олохтоох ааптар, ССРС суруналыстарын сойууһун чилиэнэ М.Д.Попов суруйбут "Күлүк сырдыкка сүтэр" пьесатын оонньообутт. Пьесаны СССР култууратын министриэ Д.Д.Климентов, Москвадан сылдьар режиссер С.Е.Газиева, драматург уонна тыйаатыраалынай кириитик Д.И.Гликин, тэлэбиидэннээ кылаабынай режиссера А.Ф.Федоров, П.М.Решетников кыһа А.П.Решетникова, балет биллиилээх солистка Н.С.Посельская уо.д.а. биһиги кэлэктииппитин истин тылларынан эбэрдалээбиттэрэ уонна кэккэ субэлэри биэрбиттэрэ. Итинтэн санабыт көтөбүллэн, Алексеевскай уонна Мэнэ Хангалас оройуоннарыгар гастроллаабылпыт. Аба дойдуну көмүскүүр Улуу сэриигэ артиллерист Г.Д.Протодьяконов сэрии тыйыс сылларыгар бэйэни харыстаммат дьоруойдуу быһыыларын туһунан кэпсир "Саппаат уонна нэргүһүн" диэн пьеса туруоруллубутун туһунан "Правда" хаһыат иһитиннэриитэ тыйаатыр кэлэктиибин айымньылаах үлэбэ өрө көтөхтүтэ.

1973 с. И.И.Кандинский култуура отделын сэбиэдиссэйинэн анаммыта. Онон режиссерунан миһигин анаабыттара. Ити сыл тохсунньутугар В.Протодьяконов "Маннайгы нэргүһүннэр" диэн пьесатын туруоран, Одьулуун, Болтоно, Хопторо, Сылан, Соловьев нэһиликтэригэр, Алексеевскай оройуонна — Харбалаахха, Черкеххө, Туора Күөлгэ барыта 17 төгүл оонньообуллут. Тааттаа норуот тыйаатырын режиссера Елизавета Хатылыкова, биһигиттэн Тааттаа баран олохсуйбут талааннаах артыыспыт Алексей Архипов, Алексеевскай оройуон култуураага отделын иниспиктэрэ Мария Константинова ырытыыны онорбуттара, истин-иһирэх көрсүһүнү тэрийбиттэрэ. Артыыстар Петр Попов, Александра Герасимова, Яков Павлов, Прокопий Дорофеев, Варя Тарасова көрөөччүлэр үрдүк биһирэбиллэрин ылбыттара.

Биһиги тыйаатырбыт 5 сыл устата 11 улахан пьесаны, уонтан тахса кыра кээмэйдээх пьесалары, сценкалары, монологтары туруорбута. Саха норуодунай суруйааччыта Суорун Омоллоон, суруйааччылар А.Бродников, Ф.Софронов, суруналыыстар Михаил Попов уонна Г.Борисов, режиссердар Афанасий Федоров, Николай Максимов, самодеятельной композитор Денис Данилов, худоһунньук Семен Семенов көмөлөрө улахан этэ. Мин иккис туруоруу И.Гоголев "Хотугу сибээх" муусукаалынай либреттога буолбута. Ити курдук биһир сезон үлэлээн баран, 1974 с. балаһан ыйыттан оройуоннаабы култуура дьизитигэр дириэктэринэн анаммытым.

Норуот тыйаатыра тохтоон хаалбат быатыгар, 1974 с. Татьяна Афанасьевна Гоголева И.Гоголев

"Кыталыктар кырдаллара" остуоруйа-пьесатынан дипломун көмүскээбитэ, билигин СӨ култууратын үтүөлээх үлэһитэ, Саха НКХ "Хотугу Сулус" телерадиоакадемиятын төрүттээбит кизн туттар биһир дойдулаахпыт буолар. Кинини сэргэ Кемеровтаабы култуура институттан Яна Викторовна Игнатьева И.Гоголев "Ыам ыйын халлаана" диэн пьесатынан дипломун көмүскээбитэ. Билигин кини — А.Е.Кулаковскай аатынан Норуоттар доҕордоһууларын дьизитин дириэктэрэ. СӨ култууратын үтүөлээх үлэһитэ, биһиги эмиз кизн туттар биһир дойдулаахпыт.

Онтон салгыы 1975 с. мин Илин Сибирдээби култуура үнүстүүтүн кэтэхтэн үөрэнэн бүтэрэр дипломнай үлэбин очотообута дойду үрдүнэн сана аатыра сылдьар айымньыны Б.Васильев "А зори здесь тихие" пьесатын учууталбын Феоктист Софронову көрдөһөн тылбаастатан, абыайах хонук иһинэн түмсэн, култуура дьизитин үгүс түбүктээх дьаһалларын быһыыгар сыраллаһан, таһаһы-сабы тиктэрэн, декорациябытыгар хаптаһын бөҕөнү булан, үрдэллэри онорторон, норуот тыйаатырын артыыстара түмсэн, бары кыһаллан-мүһэллэн, саба түһэн оонньоон турабыт. Бурятиятан кэлэн тутан барбыттара. Анал режиссера суох сылларбытыгар — 1975-1978 сс. А.Софронов "Олох дьэбэрэтэ" быһа тардыыны, Эрилик Эристиин "Солуччу үөрүү", "Хачыгыр" айымньыларын туруорбутум.

1976 с. илин энээр улуустар норуот тыйаатырдарын көрүү түһүлгэтигэр Кэбээйиттэн төрүттээх Федор Эверстов режиссерунан ананан кэлэн, Эрилик Эристиин "Маарыкчаан ыччаттара" пьесатын туруорбута. Кини биһир сезон үлэлээн баран дойдулаабыта. Онон оройуоннаабы култуура дьизитин түбүктээх үлэтигэр олус ыктаран, ыксаан, дьуөгэбин 1976 с. алтынныгыгар Н.М.Заболоцкаяны көрдөһөн абылбылпыт. Кини Улан Удэтээби култуура үнүстүүтүн бүтэрэн баран, дойдутугар Уус Алдан Тандатыгар төрдүс сылын култуура дьизитин дириэктэринэн үлэһити сылдьара. Култуура отделын сэбиэдиссэйин И.И.Кандинский сөбүлэһин ылан, култуура министриэстибэтигэр туруорсан, Надежда Михайловна Чурапчытаабы норуот тыйаатырыгар режиссерунан анаммыта. Начаас бэйэ-бэйэбитин өйдөһөн, уопсай тылы булан, кэлэктиип айар үлэ үөһүгэр сангалы тыын ылан, үлэлээн, айан-тутан барбыта. Кини кэлэктин кытта, Майаа ытыллыбыт илин энээринээби улуустар агитбиригээдэлэрин перекличкаларыгар ситиһилээхтик кыттыбылпыт. Надежда Михайловна И.Гоголев "Үрүн көмүс инэхэ" драматын туруоруон, эттээх-сииннээх айымньынан үлэтин сабыллан бабарарын туһунан эппитигэр, бары өйөөн, күөспүтүн онно уурбуппун. Драмаа 37 киһи оонньообута. Ол дьону барыларын таньыннары үрдүк эппитиннээх костюмер Мария Герасимовна Феосфановаа сүктэриллибитэ. Кини очотообу үйэ түнэ, тири танастарын имитациялаан, холустаны дьуһун уларытан онорууу

бэркэ аттаран тикпитэ. Боотурааттар танастара, Өлүөнэ өрүс икки энээрин Аба баһылыктарын, дьонун-сэргэтин танастарын-салтарын уратылаһыылары көрөөччүгэ үтүө өйдөбүлү хаалларбыта. Үрүн көмүһү үтүгүннэрэн, уопсайа 15 эр дьон курдарым, бастыгалары ойуулаан-мандардаан онорон, артыыстар — Прокопий Кузьмич Дорофеев, Петр

Сидорович Попов сүткэн үлэни көрсүбүттэрэ. Уодаһыннаах аат-суол былдыаһытыгар бэйэтин уолун өлөрөр, айаас сигилилээх Нүөр Дарханы артыыс Прокопий Дорофеев саһыл курдук ньуолбар илин энээр Аба баһылыгын артыыс Семен Кривошапкин, сир түһүгэ Эркээн эмээхсини Александра Ильиничну Герасимова, Дуолан Хараны Егор Монастырев, Нүөр Дархан мааны кыһыын Туймааданы Елизавета Попова, көйгө кыһыын Тыйааһыны Ульяна Оконешникова, Аан Дагбары Надежда Заболоцкая, Төрөнэй Василий Кузьмин, Ханыйлайы Спартак Слепцов бэркэ табыллан оонньообуттара. Бу улахан айымньы норуот тыйаатырын репертуарыгар бэрт уһундук сылдыбыта. Уус Алдан оройуонугар 11 төгүл оонньообуттара.

Салгыы 1979 уонна 1981-82 сылларга хаттаан сөргүтүллэн туруоруллубута. Бу пьесанан норуот тыйаатырдарын зонатаабы көрүүгэ, Саха сирэ Арасыыаҕа холбослута 350 сылыгар ананан ытыллыбыт көрүүгэ бастаабыттара.

1977 с. Н.М.Заболоцкая режиссердаан, И.Находкин — "Олоһун иннигэр" диэн 5 хартыыналаах пьесатын, И.Егоров 4 хартыыналаах "Малгиннар тыыннаахтар" драматическай поэматын Н.М.Заболоцкая, В.Д.Пинигина режиссердаан туруорбуттара.

1978 с. ЫБСЛКС 60 сылын көрсө, И.Находкин "Улахан доҕор" 3 хартыыналаах, эпилотгаах драматын (режиссер Н.Заболоцкая) оонньообуттара. Бу сыл Раиса Диодорова режиссердаан, С.Ефремов 4 көстүүлээх "Куорат кыһа" пьесатын туруорбута. 1978 с. Алтайдаабы култуура үнүстүүтүн устудьуона Алексей Романов А.Салынский "Барабаанныт кыыс" пьесатынан дипломнай үлэтин көмүскээбитэ. Алексей кэлин өрөспүүбүлүкэ тарбахха баттанар биллиилээх кинорежиссер буолбута.

1979 с. Н.Г.Бышев "Бэйэ киһитэ" 4 көстүүлээх кэмиздийэтин режиссер Раиса Семеновна Диодорова туруорбута. Норуот тыйаатыра тэриллэбитэ 10 сылыгар 41 киһи "Норуот тыйаатырын артыыһа" дастабырыанньаны ылбыта. 26 айымньы турбута. Бу сылларга худоһунньугунан Василий Николаевич Дьячковскай, көстүүмнэри бэлэмнээһиннэ Мария Герасимовна Феосфанова, артыыстар Елизавета Попова, Егор Монастырев, Василий Кузьмин, Семен Кривошапкин, Петр Попов, Михаил Пинигин, Иван Илларионов уо.д.а. айымньылаахтык үлэлээбиттэрэ.

Мин 1974-1979 сс. дириэктэринэн үлэлээн баран, балаһан ыйыттан улаханлык ыалдьан, доруобуйабынан көрдөһөн, методист быһыытынан көспүтүм. Тыйаатырбыт 10 сыллаах айар үлэтигэр бытовоей кэмбинээт очотообу фотограба Петр Сидорович Попов туруорбут пьесаларбытын, артыыстар хаартыскаларын түмэн, фотоальбому онорон артыыстарга барыларыгар бэлэхтээбитэ, үйэ-саас тухары үтүөкэннээх өйдөбүлү хаалларбыта. Оччолорго хаартыска ситэ сайда илик кэмизгэр Петр Сидорович барахсан суруйар-бичийэр үлэбэ сыһыаннаах буолан, үтүөкэннээх дьыаланы онорбут эбит. Кэлэр матырыйаалларга П.С.Попов, худоһунньук В.Н.Дьячковскай, П.К.Дорофеев, Е.Е.Попова тустарынан режиссер Надежда Михайловнаны сэргэ атыттар даһаны сийилии кэлсиэхтэрэ дии саныбын. Итинник көһөнө дьонноох буоламмыт, норуот тыйаатыра айар үлэтин айгыраппакка, эдэр көлүөнэбэ тиэрдэн кэллибит.

Мария ГЕРАСИМОВА,
култуура управлениетин
иниспиктиһэ.

ЧӨМГҮЧҮК

Оболорго уонна дьахталларга аналлаах сыһыары

ДЫЗ КЭРГЭН

1986 сыллаахха атырдьах ыйын 17 күнүгэр төрөөбүтүм. Мындабайыттан төрүттээхпин. Кэргэним Василий Степанович Нахсыллов – техникческэй учуот уонна инвентаризация өрөспүүбүлүкэтэҕэ киинин Чурапчытаабы салаатыгар исписэпиис. Үс оҕолоохпут. Улахааһыт Айгыына – С.А. Носовгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын 5-с кылааһын үөрэнээччитэ. Муусука оскуолатыгар флейтэҕэ уонна үнүкүгэ сылдьар. Быйыл бу оскуоланы бүтэрэр. Иккис оҕобут Филипп Хатылы оскуолатын 1-ы кылааһын үөрэнээччитэ. Хатылы оскуолатыгар оҕону сайыннарар хайысхата элбэх диэммит бизирбиит. Тустууга, «Иэйии» уруһуй куруһуогар сылдьар, ментальной арифметиканан дьарыктанар, номнуо 100 иһинэн өйгө суоттуур. Быйыл кырачаан уолбут күн сирин көрөн, биһиги дьыэбитин үөрүүнэн толордо, биір ыйын сана туолла.

Кэргэммин кытта сайын аайы массынанан сири-дойдуну кэрийэрбитин сөбүлүүбүт. Бурятияҕа, Москваҕа, Новосибирскайга диэри баар куораттарга бара сылдыбыппыт. Саха сиригэр Алданга, Нерюнгрига, Хаандыгаҕа, о.д.а. сылдыбыппыт.

ҮӨРЭХ, ҮЛЭ

Оскуоланы бүтэрэр сылбар ийэм Кытайга үөрэххэ ылаппар үһү диэни истэн-билэн кэлбитэ. Онно киіран, 2 сыл тылбаасчыт идэтигэр үөрэммитим. Дацин

2014 сыллаахха уолум 6 сааһыгар Чурапчы үрдүнэн соботох кини эрэ мастиканан туорду онорорун буламмын, сакаас бизирбитим. Баҕарбытым курдук наһаа үчүгэй, леґо конструктордаах туорду онорбута. Кэники «Инстаграммын» буламмын, онно сурутан, туортарын, успуордунан дьарыктанарын билбитим.

2015 сыл кыһыныгар иккис оҕобун – кэтэһишлээх кыыспытын оболоммутум. Хас биірдии биллэнти дьахтар оболонон баран, түргэнник пуорматыгар түһүөн баҕарара биллэр суол. 2016 сыл сааһыгар инстаграммыгар ырыан, пуормаларын тулсарыан баҕалаахтары дьарыктыыбын дьизн биллэршии таһаарбытыгар, мин үөрүүнү кытта тутатына суруйтарбытым. Бастагы дьарыкка А.К. Софронов аатынан КСК-ҕа 10-ча кыыс кэлбит этэ, мин курдук хас да оболоммут кыыс баара. Тириэньэрбит бастаан ыйааһыммытын, кээмэйбитин сурунан ылбыта, аһылыктыгыгар сүбэлэри бизирбитэ. Дьарыкпытын судургу эрчиллишлэртэн саҕалаан, күннэтэ ыаратан испитэ. Тириэньэр быһыытынан хас биірдиибитин кэтээн көрөн, сыһааларбытын көннөрөн, ыйан-кэрдэн биіэрэрэ. Иккис ый дьарыктанан, 62 киілтэтэн 57 киілтэҕэ диэри түспүтүм. Кини дьыалатыгар бэринишлээбин, эрдэттэн ымпыгар-чымпыгар диэри бэлэмнэнэн кэлэрин бэлиэтээбитим. Ити курдук биһиги алтыһыбыт саҕаламмыта. Кини туорду астыырын, успуорду өрө тутарын таһынан араас дьарыктаах ураты киһи. Бу туһунан эһиэхэ кэпсээһин баҕарабын. Кини аата – Айсаана-Лада Афанасьевна Протодьяконова.

АЙСААНА - ЛАДА:

«Успуорт миігин кынаттыыр»

провинциятыгар Хэйлунцзян куоратыгар 20-ча саха оҕото буоламмыт тийбиіппит. Уолсайга олорбуппут. Кытайды тылы, кэпсэтии истиипин, суругун-бичигин (иероглифтарын) үөрэппиппит. Киһи атын омуқ тылынан кыһалбаттан (күннээби дьыаланы-куолуну быһаарсаары) түргэнник санарар буолар эбит. Иероглифтарга ыарахан. Сахабыт сирин салгынын ахтан, сахалар бары кэриэтэ дойдубутугар төннөн кэлбиппит. Биір эрэ кыыспыт кытай уолугар кэргэн тахсан, олохсуйан олорор. Билигин да бу оболорбунаан сибээһи быспаппыт, билсэбит.

Дойдубар Чурапчыга кэлэн, эбии колледжа буҕаалтыр үөрэбин бүтэрбитим уонна «Алаҕар» кредитнэй кэпэрэтиипкэ исписэпиһинэн үлэлээбитим.

БЭЙЭНИ КӨРДӨНҮҮ

2013 сыллаахха «Вконтакте» социальнай ситимнэ Тааттаҕан Настя Лопатина дьизн кыыс туорт арааһын астыырын көрөн, наһаа ымсыырбытым. Миігин үөртэтиэн дуо дьизн ыйыппылар, кыһым биіризмэм суох, бэйэн интэринизэккэ хаһыс дьизн аҕаастан кэбиспитэ. Санаабын түһэрбэккэ, интэринизэккэ көрөн, бастаан мастиканы буһарарга үөрэммитим. Билигин барыта бэлэм дии, ол саҕана суоҕа бэрдэ. Билиитэҕэ наһаа өр туран, буһарар этим. Ол быһыыгар Настябар син-биір ньобойдохоммун, суруй да суруй, ыйыт да ыйыт буоларым (күлэр). Онтон эппиэттээбитэ, онносоҕор кэниихинэн дьүөгэлиі буолбуппут. Тааттаҕа ыһыран, киініэхэ күүлэйдии таарыйа, киіриэмминэн киіргэтэргэ үөрэнэн кэлбитим. Салгыы Дьокуускайга Москваҕан кэлэн, мастикафигуралары, сибээһини онорорго уонна биіріэнниги уруһуйдуурга

маастар-кылааһы ыппыттарыгар баран үөрэммитим. Онтон дьэ, сакаастары ылан, үлэлээн барбытым. Сыһыа-бааһа хотусбай мастикаҕа көспүтүм. Манньык 2016 сыллаахха диэри үлэлээбитим. Өссө да үлэлээх киһи, иһит сууһарбыттан сылайбытым. Дьизм топору хааччылыылааҕа эбитэ буоллар, билигин да астыам хааллаҕа.

Салгыы туочуканан уруһуйдуурга, туойунан онорорго ылсыбытым. Сакааска араас харысхаллары уруһуйдаан атыылаабытым. Оттон туой бэлэм атыыланар, ону ылан буһарабын уонна фигуралары онорон хатарабын. Оболорго луоска төбөтүгэр иипиллэр, сөбүлүүр мультиктарын дьоруойдарын сакаастаан оноттороллоро.

Маньы таһынан сахалыы суумкалары, бижутериялары эмиз онорон атыылыырым. Арааһы барытын онорбут эбиіппин, бу санаатахха. Бэйэбин көрдүүбүн быһыыта. Биір төрүөтүнэн кэм ирдэбилэ буолусун сөп. Билигин үйэҕэ киһи араас өттүнэн сайда сатыыр. Манньык 2017 сыл бүтүөр диэри дьарыктаммытым.

Онтон «Инстаграмна» Дьокуускайга олорор Августина дьизн кыыс лобзигынан быһарын көрөн, эмиз үөрэниэх санаам кэлбитэ. Оруобуна маастар-кылааһы ытабын дьизбитигэр, тутта баран, иккис күн үөрэммитим. Иэйии бөҕө буолан кэлэн, аһыыры-утуйары умнан үлэлээбитим. Дьон үксүн перегородкалары сакаастаабыттара. Перегородканы оноруу барыһа суох эбит дьизн, бытархайы, хаартыска араамаларын, медалиіцалары, куукула дьыаларын онорор буолбутум.

Бу кэмнэргэ сүрүн үлэбиттэн тохтуохпун баҕарарбын өйдөөбүтүм. Манньык айар-тутар үлэ миіхэ ордук чугаһа. 7 сылы быһа уолпуската да суох үлэлээбитим дьайбыта буолуо. Онон үлэбиттэн уурайан, бизнес-былааны көмүскээн, социальнай хантыраагынан лазернай станогу ылбытым. Лобзиктааҕар туттарга быдан элпэки: бэйэтэ уруһуйдуур уонна быһар. Эскиһин туочукалары холбоон, бэйэн уруһуйдуугун уонна дьэ принтергэ таһаарар курдук ытабын. Брелоктары, ключиіцалары, шкатулкалары, харысхаллары, постердары, уо.д.а бу кырабын оболонуохлар диэри онорон кэлпим.

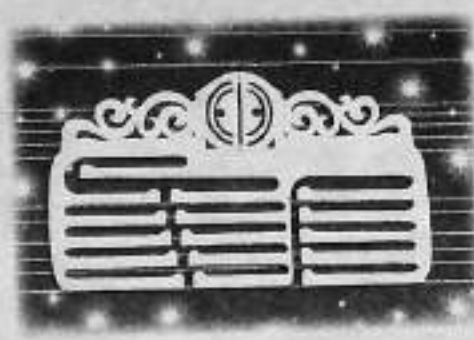
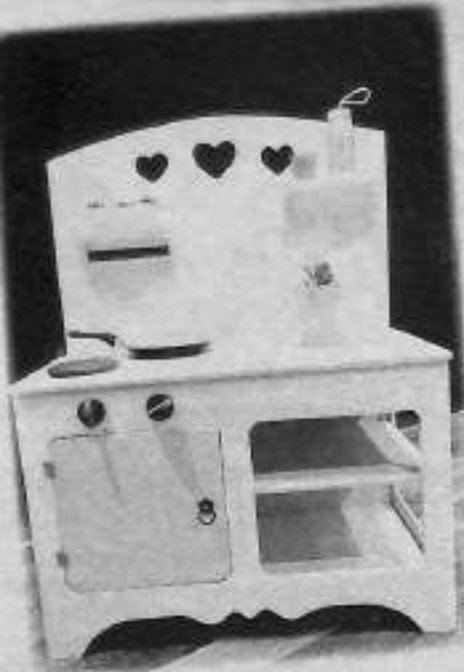
УСПУОРТ

Төһө да манньык айдарбын-туттарбын, успуорт тизмэтэ миігин саамай умсугутар, кынаттыыр. Аан бастаан 2012 сыллаахха дьыэҕэ

дьарыктаннахха, эт-сиін төһө тулсар эбитий дьизн тургутан көрөөрү, көннөрү сэрээкэлээн саҕалаабытым. Дьинэр, хаһан даҕаны этиргэн-буолбатах этим. Онтонсэбиіскэй сойуус саҕанааҕы гантеллэри, гиіріэни, о.д.а. булаттаабытым. Эмиэ интэринизэти хаһыһан, видеолары көрөн, эрчиллиілэр оһоһуллар тизхиінікэлэрин үөрэппитим. Силовый көрүтү ордорбутум. Этим-сиіним 2 сыл иһигэр биллэ тулсубута.

Онтон 2014 сыллаахха номнуо уолуттаах киһи. А.И. Федотов аатынан успуорт комплексгар тийибитим. Онно дьүөгэбин көрсө түспүтүм. Кини ыраары дьарыктанан саҕалаабыт этэ. Мин эйиігин дьарыктыыбын дуо дьизбиллэр сөбүлэспитэ. Күн аайы дьарыктаан, дьүөгэм элбэх киілэни бырахпыта, тулсубута. Күүлэ-кыаҕа эбиллибитэ.

Салгыгта. Иннин 3-с стр. көр.

Бу сылдын, «Инстаграмна» саха кыргыттарын – Мария Тастыгинаны, Света Мирснотаны көрөрүм, кэпсэтирим. 2014 сыллаахха өрөспүүбүлүкэтээби кроссфит күрэс буолар диир Мария Тастыгина эппитэ. Онон тэрийээччи Григорий Мочкинны кытта сибээстэһэн баран, дүүгэбинээн иккиэн бэйэбитин тургутан көрөргө санаммыппыт. Оччолорго кроссфит көрүгэ сана сайдан эрэ, ол иһин күрэхтэһии хайдаһын биһиги улаханник билбэт этибит. 19 кыыстан 7-с буолбутум. Хас биридди киһиэхэ инструктор аныыллар. Мин скакалкалыырбын, инструкторым ааппакка туран хаалан, хаттаан онотторон, бириэмэбэр охсубута. Далби сылайбылпыт, ыарахан көрүн буоларын онно билбиппит.

Онон кынаттанан, 2016 сыл сааһыгар ырыан, эттэри-сииннэрин тупсарыан баалаахтарга нобуор оноробун диир биллэрбитим. Бары дьарыктанарбын «Инстаграм» нөүө көрөн билэр кыргыттар кэлбиттэрэ. А.К. Софронов аатынан КСК-5а нэдиэлэбэ үстэ кизэ 7 чаастан дьарыкпыт сабалана. Сүрүн хайысхабынан кроссфити талбытым. Күннэринэн ханнык дьарыктар буолаптарын наардаан толкуйдуурум. Күн аайы дьарыкты барарбын наһаа кэтэһэрим, үөрэрим. Кыргыттар бары

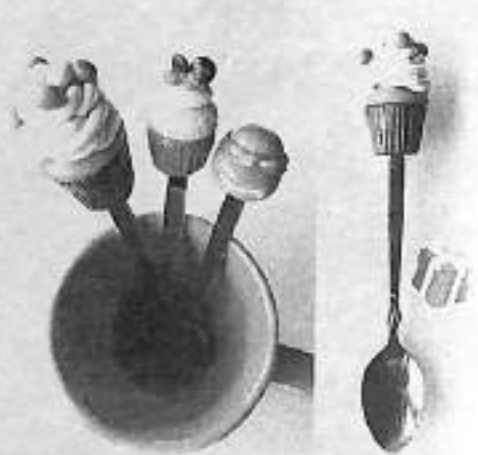

дьиссипилинэлэммиттэрэ, успуорка ылларбыттара, көрдөрүүлэрэ тубустар тупсан испитэ. Сайын КСК үлэлээбэт буолан, «Боотур Уус» стадионна, Бараханов аатынан пааркаба дьарыктанарбыт.

Күнүгүр кэпэн, дьарыктана сылдын, трамаланан тохтообутум. Биһир сыл курдук доруобуйабын чөлүгүр түһэрэн баран, 2018 сыл сааһыгар 2-с бөлөхтүн хомуйбутум. 10-тан тахса кыыс 3 ый устата дьарыктаммыта. Биһир санаалаах буолан, түмсэн, наһаа үчүгэйдик сылдыбылпыт. Айылбаа тахсан, хаартыскаба түһэн, шашлыктаан, оонньоон-көрүлээн түмүктээбиппит. Билигин даһаны бары хаһан дьарыктыгы диир, кэтэһэ сылдыллар.

Билигин бэйэм эмиз кыралан дьизбэр дьарыктанан сабалыам. Бастаан боростуой сэрээккэ, растяжка, вакуум (ис былчынын күүрдүү) буолар. Инники былааммын, баабын успуорду кытта ситимниэхпин баарабын. Барыта табыллыа диир эрэбин.

PS.: Айсана сотору кэминэн өссө биһир кистэлэннин арыяары сылдыарын туһунан үллэстибитэ. Ол кини аатын туһунан буолуоҕа. Онон кыргыттар, Айсана инстаграммын @hand_made_protodyakonova_a @888protodyakonova888 кэтээн көрүн.

БЭЙЭБЭ ЭРЭЛЛЭЭХ БУОЛУУ ТӨРҮТТЭРЭ

Сорох түгэннэ бэйэбэ эрэллээх буолуу хаачыстыбата оҕо төрүүбүттэн баар буолар диир психологтар быһаараллар. Күннээби олоххо бу хаачыстыба олоххо ситиһиллээх буоларга улаханник көмөлөһөр.

Онон бэйэбэ эрэллээх буоларга хайдах үөрэниэххэ сөбү? Манньык ыйытыыны үгүс киһи бэйэтигэр бэринэрэ буолуо.

1. Ис куту сайыннарыы.

Ис кута толору киһи, биллэн турар, бэйэтигэр быдан эрэллээх, санаабыт сыалын ситиһэр буоллаҕа. Ол иһин оҕону кыра эрдэбүттэн күннэтэ кэпсэтэн, кэтээн көрөн, оҕо ис туругун билэр ордук. Сорох түгэннэ көмө эмиз наада.

2. Атын дьону сүөргүлээмиз.

Хас биридди киһи бэйэтэ ис айгалээх, саныыр санаалаах, туспа талааннаах. Төрөппүттэр чугас ыалларын оҕотун хайбаан, бэйэлэрин оҕолорун истэригэр сэмэлээн кэпсэтэллэрэ оҕо ис кутун ыһыан, санаатын түһэриэн сөп. Онон оҕону оҕо тэниир сыһа өйдөбүл.

3. Дьону истэ үөрэниг.

Улаатан эрэр оҕо чугас дьонун сүбэтин-аматын болбойон истэ уонна ону толору сатыыра хайбаллаах. Оҕо дьонтон истэн, элбэҕи билэр-көрөр, үүнэр-сайдар. Сороҕор оҕо сыһа да өйдөбүл ылыныан эмиз сөп. Дьэ, бу түгэннэ төрөппүт оҕотугар өй-санаа буолара ирдэниллэр.

4. Оҕо кыра кыайыытын сыаналааһын.

Оҕо үүнэр-сайдар кэскиллээх. Онон оҕо таби иитиллэн тахсарыгар күннэтэ болбомто эрэйиллэр. Оҕону аһара хайбаабакка, кини чакчы бэйэтэ толкуйдаан таһаарытын, бэйэтэ илиитинэн тутан-хабан онорбутун хайаан да хайбыыр наада. Того диэтэххэ, оҕо онорбут уруһуйа, мас ата – барыта бу кини өйүнэн –санаатынан кыһаллан оноһуллубут буоллаҕа. Эдэр төрөппүттэр кыра кыайыы инникитин оҕо сайдытыгар төһүү күүс буоларын өйдөхтөрүн наада.

6. Эт-хаан өттүнэн оҕону сайыннарыы.

Физическэй хамсанылар, хамсанылаах сонньулар, оҕо эт-хаан өттүнэн сайдарыгар көмөлөһөллөр. Онон улаатан эрэр оҕо таһырдыа сибээһэй салгынга хамсанан-имсэнэн, этин-сиинин эрчийэригэр субалээххэ, араас күрэхтэһиһэри тэрийээххэ. Оҕо көмүүтэри манаан, этэ-сиинэ сайдыбатын быһаарыахха. Күннэтэ эти-хааны сайыннарыы оҕо улаатан эрэр организмэ сайдытыгар көмөлөһөр, түргэтэтэр эбэт.

7. Сыһыаны аһаастык билинэ үөрэниэххэ.

Оҕону иитиһэ улахан киһи бэйэтинэн холубур буолан, сыһыатын билинэн, үтүө холубуру оҕо көрдөрүөхтээх. Сыһыаппа улааппыт оҕо арааһа суоҕа буолуо. Оҕо сыһыаны таба өйдөөтөбүнэ эрэ, кеннерүнэр буоллаҕа.

8. Махталлаах буола үөрэн.

Билинни үйбэ ситиһиллээх буоларга, улаатан эрэр оҕо эйбэс майгыта, чугас дьонугар махтала төһүү күүһүнэн буолар. Үтүөнү онорбут, тугунан эмэ көмөлөспүт киһиэхэ махтанар хайаан да наада. Ити истин сыһыаны, эрэллээх буолууну иитэр.

9. Иннин дизки дьулус.

Ыра санааны, инники былааннары олоххо киллэрэргэ күүстээх санаа, тус бэйэбэ эрэлэ эрэйиллэр. Ким бэйэтигэр эрэллээх, ол олоххо ылыммыт сыалын ситиһэр киһи буолуо.

10. Өйөбүллээх буолун.

Эдэр киһи инники сайдытыгар, олоххо тугу эмэ ситиһиитигэр төрөппүт, чугас дьонун өйөбүлэ хайаан да эрэйиллэр. Оччотугар оҕо олоххо бэйэтигэр эрэллээх буолара сэрэйиллэр. Онон оҕо өйөбүллээх буоларыгар бары кыһанарбыт буоллар.

Парасковья ПОПОВА-ТУСКУЛААНА, РФ сурунаалыстарын сойууһун чилиэнэ.

Дьизбэ суох буолуохтаах мал-сал туһунан

1. Алдьаммыт uhum

Хайдыбыт уонна ойдубут uhum Ци үчүгэй энергиятын түһэрэр. Ол аата куттап уонна дьадайы бэлиэтэ. Онон манньык uhum тутта бырагыраахха.

2. Хаачыгырыыр аан

Дьиз аана хаачыгырыыр буоллабына, эмиз үчүгэй энергияны таһаар турар. Онон өрөмүөннүүххэ, арыынан сотуохха.

3. Абыйахта олорор эбэтэр туһаныллыбат олоппос

Манньык олоппос дьизбэ энергия хаайтарыытын үөскэтэр. Дьизбэ баар олоппос барыта туһаныллыахтаах.

4. Үлэлээбэт чаһы

Чаһы олох устан иһэрин бэлиэтэ. Оттон алдьаммыт (үлэлээбэт, тохтоон хаалбыт) чаһы олоххо турар хаалыы бэлиэтэ. Онон өрөмүөннүүр, батареятын уларытар эбэтэр бырабар тобоостох.

5. Хаппыт сибээки

Ускуустубаннай сибээки өссө туруон сөп. Оттон хаппыт сибээки фэзишү этэринэн, көнүлүтүмүт, Бу – кэктиш уонна өлүү бэлиэтэ.

6. Эргэ халандаар

Уруккуну, буолбуту соһо сылдыбакка, «кыттар» ордук. Эргэ халандаары эмиз бырабар наадалаах. Оччого сана сабахтар чэтэкитик калыктар.

7. Кактус

Кактус иннэтэ сытыы муннук курдук Ша кыһаан энергиятын эйиэхэ туһаайар. Ол иһин дьизбэ кактуһу олоһуман, үлэтир остуолугутугар эмиз уурумун.

Көрө тизгэ

олус ахтара. Сыттыгын кууһан сытан, дуоһуйа, билэр ырыатын барьтын ыллыыра, дьэ, онно дойдутугар ахтылбана ааһарга дылы буолара. Төһө да кырыымчык олохтоохторун иһин, ийэ барахсан кэрэбэ тардыһылаах буолан, уолун ыллыырын өйөөн, Федя оскуоланы бүтэрэр сылыгар "Кубань" байааны атылаһан бизрбитэ. Федя байаанын талкыйан, дьарыктанан, бэйэтэ ыллыырыгар сөл түбөһиннэрэн ырыа матыыбын таһаарар буолбута. Оскуоланы бүтэрэн баран, Харбалаахха тутуу маастарыгар үөрэнэн иһэн тохтообута. Онтон эһиһилигэр Өкөмнө баянистар куурустарыгар кулууп үлэһитин идэтигэр үөрэнэ кирибитэ. Манна икки сүл үөрэммит кэмин Федор Павлович олус истинник ахтар. Учууталлара, саха талааннаах муусукааннара, саха ырыатын сана кэрдиис үктэлгэ таһаарбыт Егор уонна Светлана Неустроевтар, мелодист Алексей Калининскай этилэр. Муусука кэрэ эйгэтигэр, ырыа дыкты абылангар үһүйбүт учууталларын Федор махтал тылларынан кэпсиир.

Үөрэбин бүтэрэн баран, Кытаанах кулуубугар

А.А.Сивцев аатынан Сыланнаабы сынньалан киин кэлэктибэ өй-санаа өттүнэн, сүбэ-ама бизрэн, муусукатын онорууга, ырыаларын тупсарыыга улаханньык көмөлөспүт.

Федор Павлович рационализатор быһыытынан дьонно эмиз биллэр. Тыйа хититин үлэтин чэпчэтэр, дьиз-уот үлэтигэр наадалаах буоллун дьон араас тэриллэри толкуйдаан онорор. Ол курдук, хотуур курдук охсуллар хаар курдьеһи онорбута өрөспүүбүлүкэ үрдүнэн санэһиини ылбыта, ону тэнэ тыйа ыалыгар туһалаах муус ылар тэрили онорбута. Кэргэнэ Любовь Петровна Улахан Күөлгэ кулууп уусуран салайааччытынан үлэһиир, СӨ култууратын туйгуна. Кыыстара Саина – Намнаабы педколледж иккис кууруһун устудьуона.

Кулун тутар 22 күнүгэр А.А. Сивцев аатынан Сыланнаабы сынньалан киинигэр ырыа дьоро кизһэтэ буолла Федор Трофимов "Ырыаларым – олобум арахсыспат аргыстара" ырыанньыгын сүрэхтэниитигэр ыраахтан-чугастан Федор доһотторо, киин талааньыгар сүгүрүйээччилэр муһунулар.

“Ырыабыт эн ылланабын сүрэхтэргэ кыымы сабан...”

үлэтин сабалаабыта. Култуура эйгэтигэр 15 сүл уусуран салайааччынан, онтон үөрэх эйгэтигэр үлэһэбитэ. Федор Трофимов сүрдээх кэрэ баритон куоластаах, элбэх бэстибээллэргэ, ырыа күрэхтэригэр ситиһиһээхтик кытара, кыттар даһаны. Көрөөччү куруук Федор Трофимов сценаҕа ыллыы тахсарын кэтэһэр. Оҕо эрдэһиттэн ырыа куттаах, өбүгэлэртэн бэриллэбит айылҕаттан талааннаах киһи, аны кэлин сылларга саха биллэр поэтарын тылларыгар ырыа матыыбын айар, орох ырыаларга тылын бэйэтэ суруйар. Ол курдук, 50 сааһын туопарыгар бастакы альбомун таһаарбыта. Иккис альбомугар барыта 20-чэ ырыа кирибитэ.

Быһыл Федор Павлович ыра санаа оностубут баҕа санаага олоххо кирибэ. Киини "Ырыаларым – олобум арахсыспат аргыстара" дьон бастакы ырыанньыга күн сиригэр көрдө. Хомуурунньука ырыалара барыта нотаҕа түһэн, диискэлээх тахсыбыта саха ырыатын таптааччыларга улахан бэлэһинэн буолар. Ырыаларын анал идэлээх муусукаан, биһир дойдулааҕа Павел Павлович Павлов нотаҕа суруйан бизрбит. Ырыанньык тахсыытыгар

Дьокуускайтан, Горнайтан, Мэнэ Ханаластан, Уус Алдантан Өкөмнө биһиргэ үөрэммит доһотторо, Дьокуускайтан, Чурапчыттан, Диринтэн, Мугудайтан, Сылантан, төрөөбүт түөлбөтүттэн Улахан Күөлтэн талааннаах ырыаһыттар мустан, Федор Трофимов айбыт ырыаларын ыллаан, ырыа кизэн түһүлгэтэ тэрилиннэ. Бу кизһэни Сылан сынньалан киинин бары үлэһиттэрэ (директор С.С.Ноговицын) уонна олохтоох бибилиотэтиэкэр А.В. Аммосова олус сонундук толкуйдаабыттар. Парасковья уонна Алексей Собакиннар олус сэргэхтик ыттылар. Көрөөччүлэр Федор Трофимов онорбут дэйбиридэрин, сахалыы оноһуктарын, кэргэнэ Любовь Петровна астаабыт миннигэс туортарын лотереяҕа сүүһүн үөрдүлэр. Тыл эппит дьон Федор Павловичка айар үлэтигэр ситиһиини, өссө да ылбаһай ырыаларынан дьонун-сэргэтин үөрдэ туарыгар баҕа санааларын этилэр.

Федор Павлович ырыаларын хомуурунньука ырыаны таптааччыларга үтүө ылдыыт буолан кэрэни кэрэхсэттин, үөрүүнү үксэттин, дууһаны чэпчэттин.

Наталья ЗАХАРОВА.

Биһиэхэ суруйаллар

МЭЛДЬЭХСИЛЭР – ЫТЫК ИЭСПИТ

Төрөөбүт дойду устуоруйатын үөрэтии, сэргүүтү, киини чулуу дьоннорун чабылхай олохторун туһунан үүнэр көпүөнэҕэ тиздэи – Сахабыт сиригэр сайдыытыгар сүткэн олук буолар. Бу күнүгэр Чурапчы улууһун II-с Мэлдьэхси нэһилиэгиттэн төрүттээхтэр көбүлээһиннэринэн төрөөбүт дойдуларын устуоруйатын үйэтиһиһэ күүстээх үлэ ыттылар.

II-с Мэлдьэхси нэһилиэгэ сурукка тиһилиһитинэн, Мэнэ Ханалас сиригэр 18 үйэҕэ – 1768 сыллаахха тэриллибит. 1930 сыллаахха 210 алаастаах, 4 үрэхтээх, 10-ча үрүйэлээх Чурапчы оройуонун састаабыгар кирибитэ. Онтон 1951 с. Хоптобо нэһилиэгэр холбоһмута. Бастакы колхуостар «Куохара», «Кыһыл сис», «Тахсыбыт Сардана» тэриллибиттэрэ. Аччыгый Алаас дьон-сэргэ сөбүлээн олохсуйар дойдутунан буолбута, нэһилиэһинэ ахсаана мунуутаан 1380 киһиэхэ тийэ сылдыһыта. Күндүл алааһыгар танара дьизэтэ, бастакы оскуола тутуллан, нэһилиэктэн үгүс үөрэхтээх дьон тахсыбыта.

Үөрэх сырдык суолун тутуһан, саха ыччатын сайдыыга сирдиир Дьокуускайдаабы орто анал үөрэх кыһалара билигин биһиги биһир дойдулаахтарбыт – саха бастакы худуоһунньука П.П. Романов уонна бастакы балериналар Аксенья уонна Наталья Посельскаялар ааттарын сүгэллэринэн, кизэн туттабыт. Өрөспүүбүлүкэбит биллэр муссута, РСФСР Судаарыстыбаннай бириэмийэтин лауреата С.Н. Пестерев эмиз бу устуустуба көрүнэ сайдарыгар бастаһынан суол тэлээччинэн буолбута.

Аҕа дойду сэриитигэр 149 киһи ынырыллан, саа-саадаһ тутан, Ийэ

ДьОКУУСКАЙ С. ПЕСТЕРЕВ УОННА НАТАЛЬЯ ПОСЕЛЬСКАЯЛАР АТЫНАН ХОРЕОГРАФИЧЕСКАЯ ЭЧИЛЛЭР

дойдуларын көмүскээбитэ, 71 саллаат кыргыһы хонуутуттан төннүбэтэ. Сэригэр кэмнэригэр икки колхуос Кэбээйи оройуонугар күүс өттүнэн көһөрүүгэ утаарыллыбыта. Ол колхуостартан үгүс дьон төрөөбүт алаастарыгар төннүбэт дьылбаламмыта. Кыһыы буолбутун кэнниттэн сорох дьоммут Нам сиригэр Хатырык нэһилиэгэр олохсуйа хаалбыттар. Очурдаах олох охсуутуттан 1943 с. Мэлдьэхсини сабар туһунан ыйаах тахсыбыта эрэри, сэрииттэн ордон кэлбит буойуннар туруорсууларынан, Мэлдьэхси иккистээн тэриллибитэ. Дьон – норуот өрө күүрүүлээх үлэтин түмүгүнэн «Тахсыбыт Сардана» колхуос өрөспүүбүлүкэ көһө сылдыар Кыһыл Знамятын ылбыта. Оскуола, кулууп,

ыанньык ферма баара. Ол эрэри, хомойуох иһин, кэнники сылларга II –с Мэлдьэхси нэһилиэгэ ырыынак ыар тыһыылар обустаран, билигин уонтан тахса эрэ буруолаах учаастак буолан олорор. Онтон Мэлдьэхси дьонно дууһата айманар.

Билигин кэмгэ үүнэр ыччат кимтэн кимнээһин, хантан хааннаабын үөрэттин, төрүтүн ытыктаатын дьон, мэлдьэхсилэр тумус туттар киһилэрэ, суруналыыс, суруйааччы, элбэх кинигэ аалтара Михаил Никольевич Корякин архыып матырыйаалларыгар, дьон-сэргэ ахтыыларыгар олоһуран, Мэлдьэхси туһунан дьонуннаах кинигэни бэчээккэ бэлэмнээтэ. Кинигэ 500 сирэйдээх, 500 ахсааннаах, халын тастаах, сыаната 500 тыһ. солк.

суумаҕа тэннэхэр. Үүнэр ыччалпыт бу кинигэттэн төрүт үөскээбит үтүө дойдутун устуоруйатын билиһэ, аҕа көпүөнэттэн дьонун үйэлээх бэлэһи тутуоҕа. Кинигэ бэчээттэнэн тахсыытыгар

Мэлдьэхситтэн төрүттээхтэр сомоһолоһон, түмсэн, көмө харчыны хомуйар соруктаах «II-с Мэлдьэхси» дьон 150 киһилээх бөлөһү тэрийдилэр. Ону таһынан кулун тутар 9 күнүгэр Дьокуускай куоракка II-с Мэлдьэхси нэһилиэгиттэн төрүттээхтэр сүбэ мунньахтара буолан ааста. Мунньах түмүгүнэн Мэлдьэхситтэн сыдыаннаахтар сөбүлээн олохсуйбут сирдэригэр – Хоптобо, Чурапчыга, Мугудайга, Нам улууһун Хатырыгар, Дьокуускай куоракка Мэлдьэхси күннэрин чэрчитинэн кэнсирдэри, быыстапкалары ыттарга быһаардылар. Бу аахсыһаҕа хас биһирдии киһи биһир мөһөөк солкуобайтан сабалаан көмөлөһөрө буолар, махталлаах дьыала буолуо этэ. Ол курдук, РФ уонна СӨ култууратын туйгуна, сцена бэтэрээнэ 86 саастаах Афанасий Дмитриевич Аммосов биһэһиһиттэн 20 тыһ. солкуобайы көмөлөһөн, эдэрдэргэ үтүө холобур буолла, дьон-сэргэ сомоһолоһоругар дьонун олугу уурда. Онон сиһэстээн, II-с Мэлдьэхси сириттэн-уотуттан төрүттээх Чурапчы улууһун нэһилиэгэтигэр, Дьокуускай куоракка уонна өрөспүүбүлүкэ араас улуустарыгар олохсуйбут биһир дойдулаахтарбыт! Бу кинигэ бэчээттэнэригэр эбии үбү-харчыны булууга күүс-көмө, өйөбүл буолан, тус сэмэй кылаакчытын киллэриэххит дьон эрэһэбит уонна «Мэлдьэхси тускула» уопастыбаннай хамсааһыны кытта 89142588942; 89142733239-нүөмэрдээх төлөпүүн нөһүө билсэргитигэр ытырабыт.

«Мэлдьэхси тускула» уопастыбаннай хамсааһын.

Ихирэх тэвчлэл

ӨЙДҮҮ-САНЫЙ СЫЛДЫАХПЫТ...

Кини оморбут олобо, үлэлзэбит үлэтэ тыннааһар эрэ буолбаһа, олохтон туораабытын да кэнниттэн дьонугар сэргэттэр келүөнэттэн келүөнэбэ ахтыллар. Биллэн турар, кинини чутас дьон, үлэлзэбит тэрлэтэ чавастык ахталлар-саныллар.

Тапталлаах кэргэн, ийэ, эбэ, Саха Өрөспүүбүлүкэтин доруобуйа харыстабылыгар уснаа фармацияга туйгуна Елена Петровна Хоютанова ыарахан ыарыттан күн сириттэн барыта 3 сыла буолла.

Кини Ньурба улуунун Күндээдэ сэлээннээхтэр төрөөбүтэ. Оскуопаны үчүгэйдик үөрэнэн бүтэрбитэ. Ох саанан ытыга дьарыктанан, араас таһымнаах күрэхтэһиллэргэ кытара. Томскайдаагы медицинскэй үнүстүүт фармация факультетын үөрэнэн бүтэрбитэ. Итиннэ үөрэнэ сылдан, олохун доторуунун Николай Николаевич Хоютановтыын ыал буолбуттара. Кэргэниһэн 40 сыл устата бэйэ-бэйэлэрин өйдөнөн-өйөнөн, олус дьоллоохтук оморбуттара. Таптыыр, таптатар, ийэ, эбэ буолар дьолу билбитэ. Үс уол оҕону төрөтөн, үөрэттэрэн, ыал омортоон, атахтарыгар туруортаабыта, сэттэрин керен-хараан амаарх тапталынан угуттаабыта. Дьэ кэргэн далбар хотуна сатаабаһа дьэн суоҕа. Асчыл үтүөтэ, иистэннэн бэрдэ этэ, оморут аһын үүнэринэн утумнаахтык дьарыктанара, сибээх арааһын омордон тэллээтин иһин кызгэтэрэ.

1978 сыллаахха үнүстүүтү бүтэрэн, кэргэни дойдутугар Чурапчыга кэлэн, бэйэтин идэтинэн дьон-сэргэ доруобай,

чэигон-чэбдик буоларыгар эминэн-томунан хаачыйар эппиттээх үлэбэ кырбита. Кини бараксан бу орто дойдуга толору кыаһынан уһуннук, дьоллоохтук оморутта, үлэтэ-хамнаһа, айыыта-тутуута барыта доруобуйатыттан тутулуктаабын, онуоха эмп-томп быһаарар оруоллаабын билэрэ, үлэтигэр ис сүрээттэн кыһаллан, олус эппитинэстээхтик сыһыаннаһара. Тус идэтин толору баһылаабыт исписэлиһэ этэ, билиитин-көрүүтүн толору туһанара. Санаттан сана уларыыйылары билэ-көрсүлдьүр, бэйэтэ тус үлэтигэр туһанарын таһынан фармацевтары үөрэтэрэ, зачет тутара, быраастарга, бизлэрдэргэ иһитиннэрини омороро Сана тахсар бирикээстэри кичэйэн үөрэтэрэ, олоххо киллэриигэ туруулаһан үлэллэрэ.

Эмтискэбэ кырбит эми хаачыстыбатын кыһаллан бэрэбэркэллэрэ. Эминэн туһанааччылар кыһалдаларын дууһатынан ылынара, хас биридиргэргэ анаппыт эмтэрин хайдах туһаналларыгар субэллэрэ, быһааран бизэрэ, олус истинник сыһыаннаһара. Ол иһин эминэн туһанааччылар убаастабылларын, махталларын ылаа.

Өр кэмнэ үлэлзэбит эмтискэтин үлэтэ-хамнаһа таһаарылаах буоларыгар ис сүрээттэн кыһаллара, сана сүүрээнири киллэрэргэ дьулуһара. Ылаһахтарга "Нэһилиэнньэни эминэн хаачыстыбата" дьэн анкета

толорторбута. Ити түмүгүн дьүүлээһэн, ырытыһан үлэбитигэр туһаммыппыт. Саас кэллээһинэ оморуччуттарга анаан бэрэбэркэллэх, илиини соттор кремнээх нобуору омортороро. Сайын оҕо күнүгэр анаан "Алтека глазами детей" дьэн уруһуй куонкуруһун ылаа. Аһаас аан күннэрин" тэрийэн, эмтээх оттору хайдах эмп оморон туһанарга суба-ама бизэрэ. Битэмиһинэри, кремнэри нобуор оморон атыга таһаарара.

Бииргэ үлэллэр кэллэктиибигэр апарытаттааба, бары сөбүлүүр, холобур омортор этибит. Олохтон туораабытыгар улаханнук аһыбыллыт, суохтаабыллыт. Убаастабыллыт, тапталлыт бэлэтин. "Өрүү саныы сылдыахтыг" дьэн кини кэллэктиипкэ үлэлзэбит кэмнэрин көрдөрөр өнөөх аһыбон оморторон, кэргэнигэр, омороругар бизэрбиппит. Итиннэ Елена Петровна туһуан олус истини-иһирэх ахтыгылар кырбиттэрэ. Мария Пантелеймоновна Потапова: "Кини ис-иһиттэн ыраас, чэбэр туттуулаах, көнө, судургу, чизинэй майгылаах, очотосу кинигэбэ суруллар курдук итиилээбэ харааха бырабыллар. Онон бииргэ үлэллэр кэллэктииптигэр сөбүлэппитэ. Идэтин тоҕо таптыһан кэлсэттэхпитинэ, "Эликсир жизни" айыахтын баһарар этим дьирэ" — дьэн суруйбута Анна Дмитриевна Ефремова. Категория туттараары, үлэ суруйдаһытына, хайан да аһаастааба-

ка ылан бэрэбэркэллэрэ. Үлэбитин туоһукаһыгар, соптутуойугар тийэ көннөрөн бизэрэ. Кини быһытынан сайааһа, үрдүк култууралааһа. Елена Петровна сырдык мессүөнэ, эйбэс мичээрэ биһиги сүрэхпитигэр - куруук тыннаах буолуоһа", — дьэн ахтар.

Елена Петровна биир бастын уопастыбанньыктыт, тэрлэтэбит профсойууугар таһыллан элбэх үлэни ытыктыта. Араас дьаһалларбытын, бырааһынньыктары үрдүк таһымнаахтык ытыгы кини тэрийсэрэ, ис сүрээттэн кыһаллара. Күндү киһибитин кэллэктиибэ умнубат, өйдүүр-саныыр. Тапталлаах кэргэнэ Николай Николаевичка, омороругар эттэгэ буолууну, дьоллоох ологу баһарабыт.

Мария НИКОЛАЕВА,
Чурапчытаагы 23 №-дээх эмтискэ
дириэктэрэ.

ОМВД извещает

Информация по предоставлению государственных услуг иностранным гражданам по постановке на миграционный учет

Постановка на миграционный учет иностранных граждан в Российской Федерации или временная регистрация иностранцев, как ее многие называют, это обязательная процедура для каждого иностранного гражданина, пребывающего на территории России вне зависимости от того, прибыл ли он в визовом или безвизовом порядке.

То есть каждый иностранец, въехавший в Россию, в обязательном порядке должен встать на миграционный учет в миграционной службе (МВД) для легального пребывания на территории РФ.

Перечень документов для оформления миграционного учета, все процедуры по постановке на миграционный учет осуществляет Принимающая сторона.

Принимающей стороной могут являться как граждане России, так и постоянно проживающие в Российской Федерации иностранные граждане или лица без гражданства (имеющие вид на жительство), а также юридические лица, их филиалы или представительства, у которых иностранный гражданин фактически проживает (находится) либо осуществляет трудовую деятельность.

Иностранный гражданин по прибытии в место пребывания предъявляет Принимающей стороне:

— свой паспорт;

— миграционную карту, которая заполняется при въезде в Российскую Федерацию.

Принимающая сторона на основании предоставленных иностранным гражданином документов заполняет специальный бланк уведомления о прибытии иностранного гражданина в место пребывания (далее — Уведомление). Далее принимающая сторона в течение 1 рабочего дня, следующего за днем прибытия иностранного гражданина, направляет указанный бланк, копию паспорта иностранного гражданина и миграционной карты в территориальный орган МВД России непосредственно либо направляет по почте, а также через многофункциональные центры предоставления государственных и муниципальных услуг (МФЦ).

Территориальный орган МВД России, организация почтовой связи, либо МФЦ, получившие от Принимающей стороны заполненный Уведомление и указанные выше копии, проверяют точность изложенных в Уведомлении сведений и незамедлительно представляют в Уведомление отметку о его приеме и возвращают отрывную часть Уведомления Принимающей стороне.

Принимающая сторона передает иностранному гражданину отрывную часть Уведомления. Наличие у иностранного гражданина отрывной части Уведомления с проставленной отметкой подтверждает его постановку на миграционный учет.

При поселении иностранного гражданина в гостиницу, Принимающей стороной является администрация гостиницы, которая в течение 1 рабочего дня, следующего за днем прибытия иностранного гражданина уведомляет территориальный орган МВД России о прибытии иностранного гражданина, а также выполняет все необходимые действия, связанные с постановкой на учет иностранных граждан и несет ответственность за соблюдение установленных правил пребывания.

Все действия, необходимые для постановки на учет выполняет администрация гостиницы. Принимающая

сторона на основании предоставленных иностранным гражданином документов заполняет специальный бланк уведомления о прибытии иностранного гражданина в место пребывания (Уведомление). Далее принимающая сторона в течение 1 рабочего дня, следующего за днем прибытия иностранного гражданина, направляет указанный бланк, копию паспорта иностранного гражданина и миграционной карты в территориальный орган Федеральной миграционной службы непосредственно либо направляет по почте. Государственная пошлина за постановку на учет по месту пребывания не взимается.

В организациях почтовой связи функционируют специальные окна, где Принимающей стороне предоставляет бланк Уведомления для заполнения. Бланки Уведомления предоставляются бесплатно. За услуги по приему Уведомления в организациях почтовой связи взимается соответствующая плата, установленная постановлением Правительства Российской Федерации от 15 января 2007 года № 10. В настоящее время размер этой платы составляет 180 рублей. Территориальный орган Федеральной миграционной службы либо организация почтовой связи, получившие от Принимающей стороны заполненный Уведомление и указанные выше копии, предоставляют в Уведомление отметку о его приеме и возвращают отрывную часть Уведомления Принимающей стороне.

В случае если принимающей стороной является организация, в уведомлении о прибытии помимо вышеуказанных сведений, указываются следующие сведения:

- а) фамилия, имя, отчество ответственного лица организации;
- б) вид и реквизиты (серия, номер, дата выдачи, срок действия) документа, удостоверяющего личность ответственного лица организации;
- в) адрес места жительства ответственного лица организации;
- г) наименование организации;
- д) фактический адрес организации;
- е) идентификационный налоговый номер организации.

Принимающая сторона свое согласие на временное нахождение у нее иностранного гражданина выражает подписью на оборотной стороне уведомления о прибытии, а для организации, принимающей иностранного гражданина, такая подпись скрепляется печатью.

Для оформления миграционного учета по месту пребывания при первичной постановке на миграционный учет принимающая сторона предоставляет:

1. паспорт собственника жилого помещения принимающей стороны и его копию;
2. документ, подтверждающий право собственности жилого помещения: заявление лица, предоставившего (-их) гражданину жилое помещение, свидетельство о приватизации, паспорт, договор дарения;
3. документ, удостоверяющий личность иностранного гражданина, паспорт и его копию (первая страница и все страницы, на которых стоят отметки о пересечении границы);

4. миграционную карту и ее копию.

При продлении миграционного учета принимающая сторона также предоставляет документы, подтверждающие право продления миграционного учета:

1. патент и чеки об оплате налога (2 НДФЛ);
2. трудовой договор;
3. заявление лица (предоставляющего иностранному гражданину жилое помещение) о постановке на миграционный учет;
4. уведомление о постановке на миграционный учет.

Бланк уведомления о прибытии иностранного гражданина (бланк для регистрации иностранцев)

Бланк для временной регистрации иностранного гражданина представляет собой утвержденную форму, которую необходимо заполнить принимающей стороне.

Официальное название бланка временной регистрации иностранных граждан — Бланк «Уведомление о прибытии иностранного гражданина или лица без гражданства в место пребывания».

Заполнить уведомление о прибытии иностранного гражданина должна принимающая сторона. В нем не должно быть ошибок и исправлений, так как такой бланк не будет принят. Поэтому внимательно проверяйте все поля при заполнении уведомления о прибытии иностранца.

Заполненный бланк для регистрации иностранного гражданина по месту пребывания — это основной документ, который подается в органы УВМ МВД для временной регистрации иностранного гражданина в Российской Федерации.

Сотрудники органов тщательно проверяют заполнение уведомления о прибытии иностранного гражданина, и если все заполнено верно, ставят отметку о принятии бланка для регистрации мигранта в базе данных.

Таким образом, у принимающей стороны остается отрывная часть уведомления о прибытии иностранного гражданина с отметкой о том, что уведомление было принято.

Именно этот отрывной талон уведомления о прибытии иностранного гражданина с печатью органа, принявшего документ, и является документом, удостоверяющим постановку мигранта на миграционный учет в России.

График работы по приему граждан: миграционного пункта ОМВД России по Чурапчинскому району

День недели	Часы работы	Перерыв на обед
понедельник	09.00 – 16.00	13.00 – 14.00
вторник	09.00 – 16.00	13.00 – 14.00
среда	09.00 – 16.00	13.00 – 14.00
четверг	09.00 – 16.00	13.00 – 14.00
пятница	09.00 – 13.00	
суббота	Выходной день	
воскресенье	Выходной день	

Адрес: с. Чурапча ул. Крутская, 3А раб.тел: 84115142-857.

Лена Семеновна АТАКОВА,
начальник МП ОМВД России по Чурапчинскому району, советник ГТС 3-класса.

МАХТАНАБЫТ

"Күн киһитэ — көмүскэс, Айыы киһитэ — аһыныгас" — диэн саха киһитин үтүө санаатынан салайтаран, «ОБО СУРЭБИН СЫЛААНА...» аһымал акция «Чурапчы нэһилиэгэ» МТ дыһалтатын көбүлээһининэн ытылынна. Билиги тапталлаах оҕобут Айсеммыт соһуччу ыарахан ыарыыга ылларан, Москва куоракка эмтэнэр эрэллээх, үтүөрүгэ дьулуурдаах эргиллэн кэлэригэр күүс-көмө буолбут, үбүнэн уонна санаабыт күүһүгэр күүс эппит үтүө санаалаах бар дьоммутугар, Чурапчы улуунун Чурапчы нэһилиэгин дыһалталарыгар, нэһилиэкпит тэрилтэлэригэр, урбаанньыттарыгар, уопастыбаннай түмсүүлэргэ, ТОС салайааччыларыгар, биридиплээн улууспут, нэһилиэкпит олохтоохторугар бары биир киһи курдук өйөөн, көхтөөхтүк кытыбыккытыгар сүгүрүйэн туран махталбытын тиздэбит. Баарабыт эһизэх күннээх чабылхай халлааны, олоххутугар куруутун үөрүү-көтүү, ситиһии, дьол-соргу тосхойдун!

Ийэгэ, аҕата, биіргэ төрөөбүттэргэ
Кузьминнар уонна чугас аймахтара.

Реклама

Строительная компания «Сатабыл» Строим дома и гаражи «Под ключ»

ООО СК «Сатабыл» занимается профессиональной постройкой жилых и административных домов, гаражей из нашего материала.

Постройкой дома займутся опытные и квалифицированные строители, мастера по дереву с 20-30 летним стажем, которые знают, как ведет себя древесина и знают, чего желает клиент.

Наша цель — создать уникальный и качественный дом, который станет вашей крепостью и будет радушно встречать вас.

СК «Сатабыл» готов воплотить ваши мечты в реальность!

Мы подбираем оптимальный вариант для каждого заказчика индивидуально!

Преимущества сэндвич-панелей:

Финансовая экономичность;
Быстрые сроки строительства;
Отлично держит тепло;
Ветронепродуваем;

Индивидуальный подход, быстрые сроки, профессионализм.

*Договор *максималитет *ипотека сбербанк

КОНТАКТЫ

8-914-237-96-39; 8-968-151-64-77,

с. Чурапча, ул. Сима Сергеева, 37

Более подробно и наши работы в Instagram:

@satabul

Прокуратура и юстиция

Хаары, мууһу ыраастааһыҥна туһуламмыт сокуон

Саас аайы суолу, дьиз үрдүнээби, сатыы дьон сылдыар сирдэригэр баар хаары ыраастааһын суолталаах боллуруоһунан турар. Ити үлэ кэмигэр ытыллыбатабына, дьон олоһор, доруобуйатыгар кутталы үөскэтиэн сеп.

РФ Олох-дьаһах кодексын 161 ыст. 1.2 чааһ. уонна РФ Бырабыыталыстыбатын 2006 сыл атырдьах ыйын 13 күнүгэр бигаргэммит 491 №-дээх уураабынан элбэх кыбартыраларга дьизлэри хөрүү-истиһи быраабылаларын 11.1 пуунугар олобуран, салайар хампаанньа бары үлэни ытыахтаах.

Ону тэнэ, РФ Бырабыыталыстыбатын 2014.04.27 күнүгэр бигаргэммит 290 №-дээх уураах 7, 25 пуунунан салайар хампаанньа дьиз үрдүнээби муус чопчулары, дьиз таһынаабы мууһурут халтараан сирдэри ыраастыыр эбээһинэстээх. Ити уопсай опторор дьизлэргэ сыһааннаах.

Оттон тэрилтэлэр салайааччылары, туспа дуоҕабара суох буоллахтарына, ити үлэлэри тэрийиһэ эппиэтинэһи сүгэллэр (оскуола, уһууһаан, о.д.а. тэрилтэлэр).

Уопсай уулуссалар, болуоссалар муустарын-хаардарын ыраастааһын нэһилиэктер дыһалталарыгар сүктэриллэр.

Ити өттүгэр сокуон кэһиитэ тахсыбатын туһугар прокуратура кизин хабааннаах үлэни ыытар, ол иһигэр тэрилтэлэр салайааччылары сэрэтиллэллэр.

Өскөтүн, сокуон кэһиитэ табыстабына, буруйдаах соһолоох сирэй РФ Административнай буруйдарын туһунан кодекс 6.3, 7.22, 12.34, 14.1.3 ыстатыйатынан эппиэтинэскэ тартыллыан сеп. Накаастабыл ыстарааба хас да тыһыынча соһуобай суумаҕа тийиһэн сеп.

Ону тэнэ, ити үлэ ытыллыбатабыттан сылтаан, киһи улаханньык эчэйэр эбэтэр өлөр түбэлтэтигэр буруйдаах киһи РФ ХК 293 ыст., ол эбэтэр "дьалабай быһыыга" (халатность) холуобунай эппиэтинэскэ тартыллыан сеп. Арассыйа үрдүнэн Киров уонна Ярославль куораттарга итинник холуобунай дьыалалар көбүтүллэн тураллар.

Өскөтүн туһааннаах сирэйдэр ити үлэни ыыппат түгэннэригэр гражданныр прокуратураҕа үнсүөхтэрин сеп.

Ким эмэ итинтэн сылтаан эчэйдэбинэ, киһи прокуратура көмөтүнэн эбэтэр бэйэтэ суут көмүө тиксикит хоромньутун харчы өттүнэн толуйтарыан сеп.

Иван ЯДРЕЕВ,

Чурапчы улуунун прокурора, юстиция сүбэһитэ.

Решения

УЛУСНЫЙ (РАЙОННЫЙ) СОВЕТ ДЕПУТАТОВ
МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «ЧУРАПЧИНСКИЙ УЛУС (РАЙОН)» РЕСПУБЛИКИ
САХА (ЯКУТИЯ)
ДЕСЯТАЯ (ОЧЕРЕДНАЯ) СЕССИЯ
РЕШЕНИЕ № 50

с. Чурапча от 21 марта 2019 года

О присвоении почетного звания «Почетный гражданин Чурапчинского улуса»
Ивановой Анастасии Петровне

На основании Положения о звании «Почетный гражданин Чурапчинского улуса», утвержденного решением улусного Совета депутатов № 51 от 6 февраля 2014 года, десятая (очередная) сессия улусного (районного) Совета депутатов муниципального образования «Чурапчинский улус (район)» Республики Саха (Якутия) решил:

за многолетний добросовестный труд и огромный вклад в социально-экономическом развитии Чурапчинского улуса, присвоить звание «Почетный гражданин Чурапчинского улуса» Ивановой Анастасии Петровне, ветерану труда, кавалеру Ордена Трудовой славы 3 степени, обладателю медали «Ветеран труда» указом Верховного Совета ЯАССР

Афанасий Захаров,

Председатель улусного (районного) Совета депутатов

Алексей Ноговицын,

временно исполняющий главы муниципального образования.

МУНИЦИПАЛЬНОГО ЧУРАПЧИНСКИЙ УЛУС (РАЙОН)» РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)
ДЕСЯТАЯ (ОЧЕРЕДНАЯ) СЕССИЯ
РЕШЕНИЕ № 49

с. Чурапча от 21 марта 2019 года

О внесении изменений в Положение о звании «Почетный гражданин Чурапчинского улуса»

Заслушав и обсудив информацию Захарова А.А., председателя улусного (районного) Совета депутатов муниципального образования «Чурапчинский улус (район)» Республики Саха (Якутия) решил:

1. Внести следующие изменения в Положение о звании «Почетный гражданин Чурапчинского улуса», утвержденное решением улусного (районного) Совета № 51 от 6 февраля 2014 года:

1.1. Раздел 3 Пункт 3.1.

Ежегодная квота на присвоение звания «Почетный гражданин Чурапчинского улуса» устанавливается в количестве 4-х человек.

Изложить в следующей редакции:

«3.1. Ежегодная квота на присвоение звания «Почетный гражданин Чурапчинского улуса» устанавливается в количестве 6 человек.»

1.2. Раздел 3 Пункт 3.2.

В особых случаях в виде исключения (в юбилейных датах и т.д.) вне квоты звание «Почетный гражданин Чурапчинского улуса» присваивается в количестве до 2-х человек, если за представленного кандидата на присвоение звания, проголосовало не менее 3/2 от числа присутствующих депутатов.

Изложить в следующей редакции:

«3.2. В особых случаях в виде исключения (в юбилейных датах и т.д.) вне квоты звание «Почетный гражданин Чурапчинского улуса» присваивается в количестве до 3-х человек, если за представленного кандидата на присвоение звания, проголосовало не менее 2/3 от числа присутствующих депутатов.»

2. Утвердить Положение о звании «Почетный гражданин Чурапчинского улуса», согласно приложению.

3. Контроль исполнения решения возложить на постоянную депутатскую комиссию по законности и охране общественного порядка.

4. Решение вступает в силу со дня принятия.

5. Настоящее решение опубликовать в улусной газете «Сана олох».

Афанасий Захаров,

Председатель улусного (районного) Совета депутатов

Алексей Ноговицын,

временно исполняющий главы муниципального образования.

Хайхиаг бэчээгээ бэриллээр графика: 16 ч 00 м. Бэчээгээ бэрилийнээ: 18 ч 00 м. "Сана олох" редакциснах-идателскай холбоуруха 26.03.2019 с. офисега бэчээтгэннэ. Тилография аадрыгха: 678670, Чурал-ы сал. Карн Марис үүл, 26 "а" Индекс: 54907. Хайхиаг нэдиэлээр иимга: оптурунууруха уонна бэчээтгэннэ тахсар.